

Характеристика надзвичайних ситуацій. Криза. Подолання кризи

Лекція 6

Надзвичайна (екстремальна) ситуація

- це обстановка на певній території, що склалася в результаті аварії, небезпечного природного явища, катастрофи, стихійного чи іншого лиха, які можуть спричинити за собою людські жертви, шкоду здоров'ю людей або навколишньому середовищу, значні матеріальні збитки та порушення умов життєдіяльності людей. Кожна НС має властиві тільки їй причини, особливості та характер розвитку.

Класифікація надзвичайних ситуацій

- за ступенем раптовості: раптові (непрогнозовані) і очікувані (прогнозовані). Легше прогнозувати соціальну, політичну, економічну ситуації, складніше - стихійні лиха. Своєчасне прогнозування НС і правильні дії дозволяють уникнути значних втрат і в окремих випадках запобігти НС;

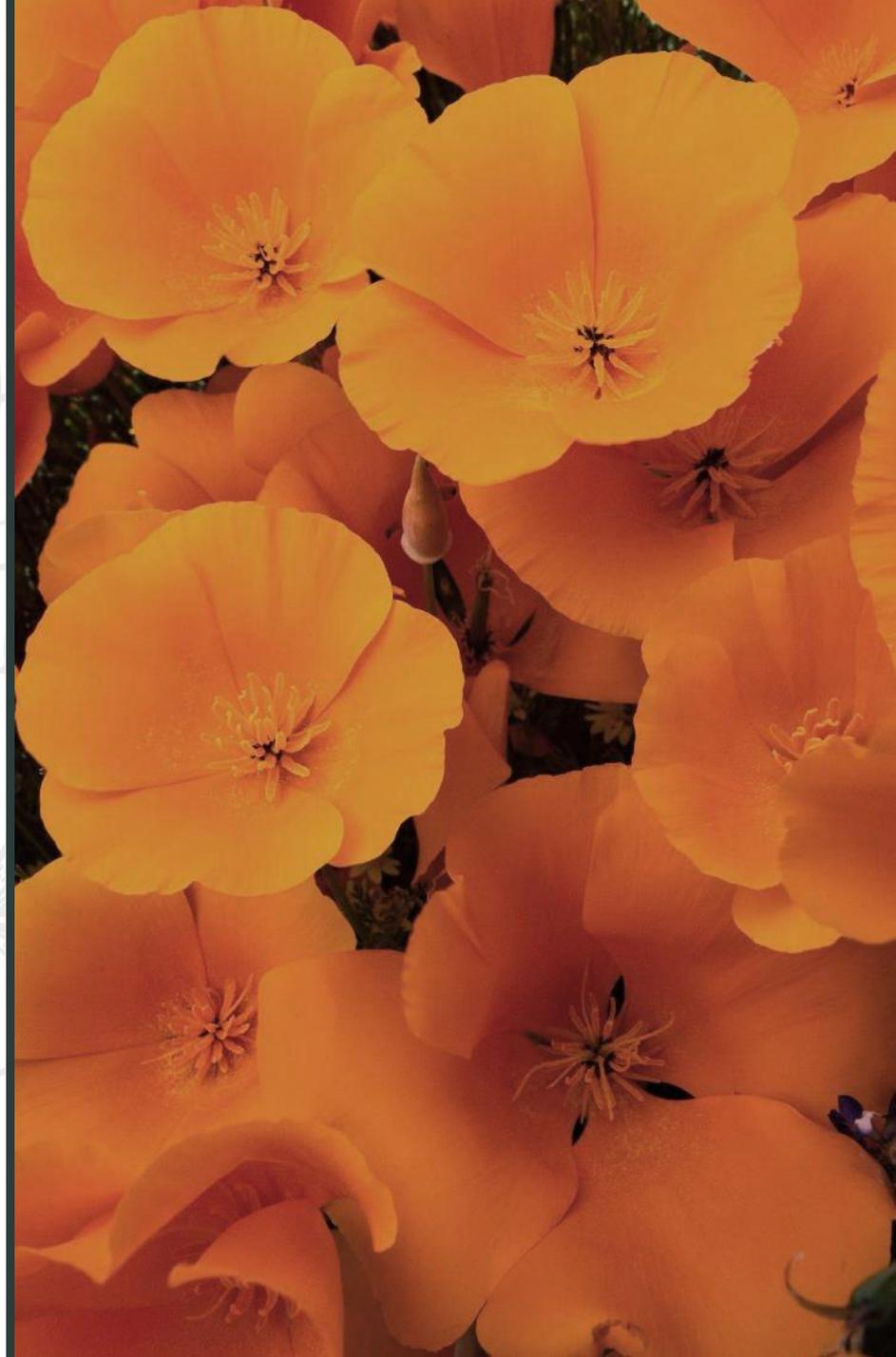
- за швидкістю поширення: НС може носити вибуховий, стрімкий, бистрораспространяючийся або помірний, плавний характер. До стрімким найчастіше відносяться більшість військових конфліктів, техногенних аварій, стихійних лих. Щодо плавно розвиваються ситуації екологічного характеру;

- за масштабом поширення: локальні, місцеві, територіальні, регіональні, федеральні, транскордонні. До локальних, місцевим та територіальним відносять НС, що не виходять за межі одного функціонального підрозділу, виробництва, населеного пункту. Регіональні, федеральні і транскордонні НС охоплюють цілі регіони, держави або кілька держав;

- за тривалістю дії: можуть носити короткочасний характер або мати затяжний перебіг. Всі НС, в результаті яких відбувається забруднення навколишнього середовища, відносяться до затяжних;

- за характером: навмисні (умисні) і ненавмисні (ненавмисні).

До перших слід віднести більшість національних, соціальних і військових конфліктів, терористичні акти та інші. Стихійні лиха за характером свого походження є ненавмисними, до цієї групи належать також більшість техногенних аварій і катастроф.

За джерела походження надзвичайні (екстремальні) ситуації поділяються на:

- НС техногенного характеру;
- НС природного походження;
- НС біолого-соціального характеру.

Типи НС техногенного характеру:

- транспортні аварії і катастрофи, пожежі і вибухи, аварії з викидом аварійно-хімічних отруйних речовин (АХОВ) і отруйних речовин (ОР), аварії та катастрофи з викидом радіоактивних речовин (РВ) або сильнодіючих отруйних речовин (СДОР), раптове обвалення споруд, аварії на електро-і енергетичних системах (ЕЕС) або комунальних системах життєзабезпечення, аварії на промислових очисних спорудах,, гідродинамічні аварії.

Типи НС природного

- походження: геофізичні, геологічні, метеорологічні, агрометеорологічні, небезпечні морські гідрологічні явища, природні пожежі.

Типи НС біолого- соціального характеру:

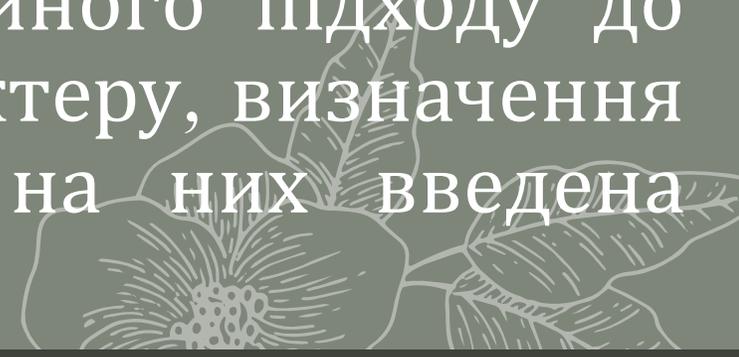
- голод,
- тероризм,
- громадські заворушення,
- алкоголізм, наркоманія, токсикоманія,
- різні акти насильства.

Надзвичайні ситуації

- пов'язані зі зміною стану літосфери - суші (грунту, надр, ландшафту); складу і властивостей атмосфери (повітряного середовища); стану гідросфери (водного середовища); стану біосфери; інфекційні захворювання людей, тварин і рослин.

Для практичних цілей і встановлення єдиного підходу до оцінки НС природного і техногенного характеру, визначення меж зон НС і адекватного реагування на них введена класифікація НС:

- залежно від кількості людей, потерпілих у цих НС;
- людей, у яких порушені умови життєдіяльності;
- розміру матеріальної шкоди, а також межі зони поширення вражаючих факторів НС.

Дякую за увагу!

